

T.C.
İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANLIĞI
İTFAİYE DAİRE BAŞKANLIĞI
GÖNÜLLÜ İTFAİYECİLİK YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve Kapsam

MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin amacı; İstanbul Büyükşehir Belediyesi, İtfaiye Daire Başkanlığı yönetim ve koordinesinde işleyen Gönüllü İtfaiyecilik Sisteminin hukuki statüsünü düzenlemek ve İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığının, 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu ile belirlenmiş olan sorumluluk alanı içinde bulunan, profesyonel itfaiyeci istihdam edilmesinin uygun olmadığı, nüfusu az ve buna bağlı olarak itfai olay çıkma sıklığı düşük olan köy, merkezden uzak mahalle ve benzeri yerleşim yerlerinde kurulan Gönüllü İtfaiye İstasyonlarının çalışma, denetim usul ve esasları ile gönüllü itfaiyecilerin nitelik, görev, sorumluluk, eğitim, araç-gereç, kıyafet ve mali hakları ile ilgili düzenlemeleri yapmak suretiyle, itfai hizmetlerin bu yerleşim yerlerinde de planlı, etkin ve uyum içinde yürütülmesini sağlamaktır.

(2) Bu Yönetmelik; İstanbul Büyükşehir Belediyesi İtfaiye Daire Başkanlığına bağlı olarak görev yapacak olan gönüllü itfaiyecilerin belirlenmesine, yetkilendirilmesine, eğitimlerine, görevlerine, haklarına, sorumluluklarına, kıyafetlerine, araç-gereçlerine, istasyonlarına, çalışma ve denetimine dair usul ve esasları kapsar.

(3) Bu Yönetmelik; Özel itfaiye teşkilatlarını, afet gönüllülerini, arama kurtarma ve benzeri sahalarda faaliyet gösteren sivil kişileri ve sivil toplum kuruluşlarını kapsamaz.

Dayanak

MADDE 2- (1) Bu Yönetmelik, 07/04/1924 tarihli ve 442 sayılı Köy Kanununun 36 ncı maddesinin 12 nci fıkrası, 23/07/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanununun 7 nci maddesi, 13/07/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununun 15, 52, 53, 75 ve 77 nci maddeleri, 21/10/2006 tarihli ve 26326 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Belediye İtfaiye Yönetmeliğinin 45 inci maddesi, 08/09/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanununun 69 ve 71 inci maddeleri, 11/12/2004 tarihli ve 25667 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Orman Yangınlarını Söndürme Çalışmaları Esnasında Ölenlere ve Sakatlananlara Ödenecek Tazminata İlişkin Yönetmeliğin ilgili maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3- (1) Bu Yönetmelikte ifade edilen;

a) Gönüllü İtfaiyeci: Mesleği itfaiyecilik olmayan ve bu görevden dolayı maaş almayan, profesyonel itfaiyecilerin istihdam edilmesinin uygun olmadığı nüfusun az, itfai olay çıkma sıklığının düşük olduğu yerleşim yerlerinde gönüllü olarak görev üstlenen, eğitim, beceri ve donanım olarak profesyonel itfaiyeci imkan ve kabiliyetlerine sahip olan, itfai olay vukuunda kendi meşguliyetini bırakıp, emir komuta zinciri içinde olaylara müdahale eden ve olay sonrası kendi meşguliyetine dönen itfaiyeciyi,

- b) Profesyonel İtfaiyeci: Mesleği itfaiyecilik olan ve bu tam zamanlı görevinden dolayı maaş alan itfaiyeciyi,
- c) Gönüllü İtfaiye İstasyonu: Nüfusu az ve buna bağlı olarak itfai olay çıkma sıklığı düşük olan yerleşim yerlerine kurulan, gönüllü itfaiyecilerin yatakhane dışındaki imkanlarını barındıran en küçük tip itfaiye istasyonunu,
- d) Gönüllü İtfaiye Amiri: Köylerde gönüllü itfaiye istasyonunun bulunduğu köyün muhtarını, diğer yerleşim yerlerinde gönüllü itfaiye istasyonunun amiri olan eşdeğer görevliyi,
- e) Yangın Mükellefi: Orman yangınlarında civar köy ve kasabaların yangın söndürmekle mükellef olan 18 yaşını bitirip 50 yaşını doldurmamış bütün erkek nüfusunu,
- f) Karma İtfaiye İstasyonu: İtfai olay çıkma sıklığı, sırf gönüllülerden oluşan istasyonların müdahale edebileceğinden fazla, bununla birlikte sırf profesyonellerden oluşan istasyonları da gerektirmeyecek kadar az olan yerleşim yerlerinde kurulan itfaiye istasyonunu,
- g) İtfaiye Daire Başkanlığı: İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığına bağlı olan İtfaiye Daire Başkanlığını,
- h) Mahalli İdare Amirliği: Köylerde köy tüzel kişiliğini, diğer yerleşim yerlerinde bağlı olunan belediye başkanlığını,
- ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Gönüllü İtfaiyeci Olabilmek İçin Aranılan Şartlar

MADDE 4- Gönüllü itfaiyeci olabilmek için aşağıdaki şartlar aranır:

- T.C. vatandaşı olmak,
- 18 yaşını bitirmiş olmak,
- Okuryazar olmak,
- Sağlık durumunun, itfaiye teşkilatının çalışma şartlarına engel teşkil etmediğini hekim raporu ile ibraz etmek,
- Adli sicil bakımından devlet memurunda aranılan şartlara sahip olmak,
- Gönüllü itfaiyeciler için teorik ve uygulamalı “Temel İtfaiyecilik Eğitimi” ni başarıyla tamamlamış ve sertifikasını almış olmak,
- Gönüllü itfaiyecilik görevini ifa edeceği yerleşim yerinde ikamet etmek ve/veya çalışmak.

Gönüllü İtfaiyecilerin Belirlenmesi, Kabulü ve Yetkilendirilmesi

MADDE 5- (1) İtfaiye Daire Başkanlığının görevlendirdiği kişi veya komisyon tarafından, gönüllü itfaiye istasyonu kurulacak bölgede ikamet eden ve/veya çalışanların gönüllü itfaiyecilik yapabilmek şartlarını haiz olanları arasından, gönüllü itfaiyeci olmak isteyen adaylar belirlenir.

(2) Gönüllü itfaiyeci adayları Ek-1'deki başvuru formunu doldurarak gönüllü itfaiyeci olmak için İtfaiye Daire Başkanlığına şahsen başvuruda bulunurlar.

(3) Gönüllü itfaiyeci adayları, teorik ve uygulamalı "Temel İtfaiyecilik Eğitimi" ne tabi tutulurlar.

(4) Daha önce profesyonel itfaiyeci olarak görev yaptığını belgeleyenler ve emekli olmuş itfaiyeciler temel itfaiyecilik eğitiminden muaf tutulur ve sadece oryantasyon eğitimine katılırlar.

(5) Eğitim sonucunda yapılacak sınavlarda başarı gösterenler gönüllü itfaiyeci olmaya hak ve yeterlilik kazanırlar. Kendilerine sertifikaları verilerek gönüllü itfaiyeciliğe kabul edilirler.

(6) Gönüllü itfaiyeciliğe kabul edilenlere sicil numarası verilerek Belediye Başkanı veya yetki devri yaptığı ilgili yönetici tarafından "Gönüllü İtfaiyeci" kimlik kartları verilmek suretiyle İtfaiye Daire Başkanlığının gönüllü görevlisi olarak yetkilendirilirler. Kimlik kartı örneği Ek-2'dedir.

Gönüllü İtfaiyecilerin Eğitim, Denetim ve Çalışma Düzeni

MADDE 6- (1) Gönüllü itfaiye istasyonları, kurulacak istasyonun mahiyetine göre İtfaiye Daire Başkanlığı tarafından belirlenecek olan araç-gereç, bina, malzeme ve kişisel koruyucu donanımın yerleşim yerinin mahalli idare amirliğine zimmet edilerek verilmesinin, gönüllü itfaiyeci kimlik kartlarının da gönüllü itfaiyecilere verilmesinin akabinde çalışmaya başlar.

(2) Gönüllü itfaiyecilerin ekip içindeki görevleri, gönüllü itfaiye amiri tarafından görev dağılımı yapılarak belirlenir.

(3) Gönüllü itfaiyeciler bölgelerinde vuku bulacak bir itfai olaya ekip halinde ve emir komuta zinciri içinde müdahale ederler.

(4) Gönüllü itfaiyeciler itfai olaya müdahale sonrasında raporlarını yazarak görevlerini tamamlarlar. Rapor düzenlenmeyecek kadar küçük olaylar ile ramak kaldı olayları da ayrıca kayda alınır.

(5) Gönüllü itfaiye istasyonunun çalışmaları ve raporları bağlı buldukları İtfaiye Grup Amirliği tarafından denetlenir ve takip edilir.

(6) Temel itfaiyecilik eğitimine ilaveten İtfaiye Daire Başkanlığının programlayacağı ve yapacağı diğer eğitim ve tatbikatlara katılırlar.

(7) Gönüllü itfaiye teşkilatlarının diğer eğitim ve çalışma şartları ile rapor yazma usul ve şekilleri bu Yönetmeliğe dayanılarak hazırlanacak bir Yönerge ile düzenlenir.

Gönüllü İtfaiyecilerin Görevleri

MADDE 7- (1) Bölgelerindeki itfai olay ihbarı üzerine, kişisel koruyucu donanım, araç ve ekipmanları ile ekip halinde olay yerine hemen intikal etmek.

(2) Yangınlara müdahale etmek ve söndürmek,

(3) Her türlü kaza, çökme, patlama, mahsur kalma vb. teknik kurtarma gerektiren olaylara müdahale etmek, her türlü arama ve kurtarma çalışmalarını ve ilk yardım hizmetlerini yürütmek,

(4) Su baskınlarına müdahale etmek ve zararsız hale getirmek,

(5) Gönüllü itfaiye istasyonunun kurulduğu yerleşim yeri “orman köyü” vasfında ise; bitişiklerindeki veya civarlarındaki ormanlarda meydana gelecek yangınlara müdahale etmek ve söndürmek,

(6) Orman köylerinde; kendileri haricindeki, diğer zorunlu “orman yangın mükelleflerini” yangına müdahale teknikleri konusunda eğitmek,

(7) Sorumluluk alanlarındaki halkı söndürme, kurtarma ve ilkyardım gerektiren acil durumlara ve afetlere karşı alınacak önlemler konusunda bilgilendirmek,

(8) İhtiyaç olması halinde civar köy ve benzeri yerleşim yerlerinde meydana gelen itfai olaylara yapılan müdahaleye destek için gitmek,

(9) Kendi sorumluluk alanlarına ilaveten, ihtiyaç olması halinde sorumluluk alanları dışındaki mahallerde de afetler sonucunda oluşan enkaz ve çöküntüler altında can ve mal kurtarma çalışmalarına katılmak,

(10) Müdahale edilen itfai olayın raporunu yazmak. Olay sonrası kullanılan araç-gereçlerini kontrol edip, hasara uğrayanlar varsa, olay yerinden ayrılmadan önce bir tutanakla kayda almak ve raporla birlikte bağlı bulunduğu grup amirliğine vermek.

(11) Devlet malını koruma ve uzun süreli kullanabilme anlayışı ile görev yapmak.

(12) Kişisel koruyucu kıyafetlerini gönüllü itfaiye istasyonlarında muhafaza etmek ve bunların temiz ve düzenli bulundurulmasını sağlamak.

(13) Gönüllü itfaiye istasyonlarındaki alet, edevat ve araçların bakım ve temizliklerini sağlamak.

(14) İtfaiye Daire Başkanlığının düzenleyeceği diğer eğitim ve tatbikatlara katılmak.

(15) Gönüllü itfaiyecilik görevi çerçevesinde ve kendi sorumluluk alanlarında İtfaiye Daire Başkanlığınca verilecek diğer görevleri yapmak.

Gönüllü İtfaiyecilerin Hakları ve Kazançları

MADDE 8- (1) Gönüllü itfaiyecilerin ferdi kaza sigorta poliçelerini İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı satın alır. Ferdi kaza sigortası; gönüllü itfaiyecilerin itfai görev kapsamında yapılan bakım ve eğitim dahil her tür iş ve işlem sırasında, istasyonda bulunduğu sırada veya her türlü itfai olaya (söndürme, kurtarma ve ilk yardım gerektiren acil durum olaylarına ve afetlere) müdahale için istasyondan çıkıp istasyona varıncaya kadar vuku bulacak her türlü ölüm, sakatlanma, yaralanma vb. durumlarda geçerli olacak şekilde, ölüm ve sakatlanma halleri için şehitlik ve gazilik kriterleri ile en az 11/12/2004 tarihli ve 25667 sayılı “Orman Yangınlarını Söndürme Çalışmaları Esnasında Ölenlere ve Sakatlananlara Ödenecek Tazminata İlişkin Yönetmelik” teki meblağlar esas alınarak yapılır.

(2) İtfai görevler haricinde ve ferdi kaza sigorta kapsamına girmeyen herhangi bir kazada tüm maddi ve manevi sorumluluk kişinin kendisine aittir. İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı bu konuda hiçbir şekilde yükümlülük taşımaz.

(3) Gönüllü itfaiyecilerin iş kıyafetleri, kişisel koruyucu teçhizatları, yangın söndürme alet ve malzemeleri İtfaiye Daire Başkanlığınca temin edilir.

(4) Gönüllü itfaiye personelinin kendi yerleşim yerlerinden uzakta katıldıkları; eğitim, tatbikat, kurtarma ve yangınlara müdahale çalışmaları süresince yeme, içme ve barınma giderleri İtfaiye Daire Başkanlığınca karşılanır.

(5) Büyükşehir Belediyesine ait Sosyal Tesis ve Spor Komplekslerinden belediyenin kadrolu itfaiye erlerine tanınan haklardan gönüllü itfaiyeciler de yararlanırlar.

(6) Üstün başarı ve yararlılık gösteren gönüllü itfaiyecilere ve gönüllü itfaiye istasyonlarına İtfaiye Daire Başkanlığı tarafından teşekkür belgeleri verilir.

İstasyon ve Araçlar

MADDE 9- (1) İstasyonun kurulacağı arsının öncelikle Köy veya bağlı bulunduğu İlçe Belediyesi veya İl Özel İdaresi tarafından temin edilmesi için çalışılır. Belirtilen şekilde temin edilemezse İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından karşılanır.

(2) İstasyon İnşaatının yapımında Köy İdaresi, İlçe Belediyesi, Orman Bölge Müdürlüğü ve İl Özel İdaresinin katılımının sağlanmasına çalışılır. Belirtilen şekilde yapılamazsa İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından yapılır. Bu yerleşim yerlerinde kamu kuruluşlarına ait olup da atıl durumda bulunan uygun bina varsa yapılacak tadilatla itfaiye istasyonuna dönüştürülebilir.

(3) İtfaiye aracı İstanbul Büyükşehir Belediyesi veya İl Özel İdaresi imkânları ile temin edilmelidir. Ayrıca Köy İdaresi imkânları ile veya bağış kabulü ile de itfaiye aracı tedarik edilebilir. Orman Bölge Müdürlüğünün itfaiye araçları yangın sezonu dışında orman köylerindeki gönüllü itfaiye istasyonlarına, yangınlarda kullanılmak üzere zimmetle verilebilir.

(4) İstasyonun su ve elektrik gibi giderleri İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından karşılanır.

(5) Yukarıda atıfta bulunulan, gönüllü itfaiye istasyonunun kurulduğu yerleşim yerinin Mahalli İdare Amirliği, İlçe Belediyesi, İl Özel İdaresi, Orman Bölge Müdürlüğü ve diğer kamu kuruluşları gibi paydaşlarla birlikte yapılması kararlaştırılacak hususlar, bahsi geçen paydaşlarla İtfaiye Daire Başkanlığı arasında bu yönetmelik ve diğer ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde imzalanacak birer protokolle belirlenir.

(6) Gönüllü itfaiye istasyonu; itfaiyecilere verilecek donanım, araç ve gereçlerin muhafazasının sağlanacağı yatakhane dışındaki imkanları barındıran en küçük tip itfaiye istasyonu şeklinde yapılır.

(7) Gönüllü itfaiye istasyonunun garajı, en az iki adet itfaiye aracı alacak büyüklükte yapılır.

(8) İstasyonlar, idari yönden en yakın İtfaiye Grup Amirliğine bağlı gönüllü itfaiye istasyonu hükmündedir. Her türlü resmi yazışma ve iletişim bu amirlik vasıtasıyla yürütülür.

(9) Gönüllü itfaiye istasyonları ve içerisindeki araç-gereç, malzeme ve kişisel koruyucu donanım, yerleşim yerinin Mahalli İdare Amirliğine zimmetlenir.

(10) İtfai olay çıkma sıklığı, sırf gönüllülerden oluşan istasyonların müdahale edebileceğinden fazla, bununla birlikte sırf profesyonellerden oluşan istasyonları da gerektirmeyecek kadar az olan yerleşim yerlerinde ise karma itfaiye istasyonu kurulabilir. Bu durumda karma itfaiye istasyonlarına, ihtiyaç kadar profesyonel itfaiyeci istihdam edilir.

(11) Karma itfaiye istasyonlarının kuruluş ve işletmesi profesyonel itfaiye istasyonları gibi yapılır.

(12) Nüfusun azalması ve sair etkenlerle itfai olay çıkma sıklığı yeteri kadar düşen profesyonel itfaiye istasyonları İtfaiye Daire Başkanlığının alacağı kararla kademeli olarak karma ve gönüllü itfaiye istasyonuna dönüştürülebilir.

Gönüllü İtfaiyecilik Görevinin Sona Erdirilmesi

MADDE 10- (1) Gönüllü itfaiyecilik görevi aşağıdaki hallerde sona erdirilir:

- a) Kendi istekleriyle yazılı olarak müracaat etmeleri halinde,
- b) Haklı bir gerekçe olmadan 6 ncı maddede belirtilen çalışma düzenine uymamaları veya 7 nci maddede belirtilen görevleri aksatmaları halinde,
- c) İstanbul Büyükşehir Belediyesinin kurumsal kimliğiyle bağdaşmayan davranışlarda bulunmaları halinde,
- d) Kamu düzenini rahatsız edici davranışlarda bulunmaları halinde,
- e) Adli sicil bakımından devlet memurunda aranan şartları kaybetmeleri halinde,
- f) Sağlık durumunun, İtfaiye teşkilatının çalışma şartlarına engel teşkil ettiği hekim raporu ile tespit edilmesi halinde,

(2) Yönetmelikte belirtilen usul ve esaslara aykırı durum ve davranış halinde İtfaiye Daire Başkanlığının kararı ile gönüllü itfaiyecilik görevi sona erer ve verilmiş olan kimlik kartları geri alınır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Yönetmelikte Yer Almayan Hususlar

MADDE 11- İşbu Yönetmelikte yer almayan hususlarda, yürürlükteki ilgili mevzuat hükümleri uygulanır.

Yürürlük

MADDE 12- İşbu Yönetmelik, Büyükşehir Belediye Meclisi'nin kabulünden sonra 6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun 27 nci maddesinin dördüncü fıkrasına istinaden Sayıştay'ın istişari görüşünün alınmasını müteakip yürürlüğe girer. Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girmesi ile daha önceki Yönetmelik yürürlükten kalkar.

Yürütme

MADDE 13- Bu Yönetmelik hükümleri, Büyükşehir Belediye Başkanı ve İtfaiye Daire Başkanı tarafından yürütülür.

Ek-1

T.C.
İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
İtfaiye Daire Başkanlığına
İSTANBUL

İstanbul Büyükşehir Belediyesi İtfaiye Daire Başkanlığının görev alanına giren çalışmalarda Gönüllü İtfaiyeci olarak görev almak istiyorum. “Gönüllü İtfaiyecilik” Yönetmeliğinizi okudum ve anladım. Tüm şartlarınızı kabul ediyorum.

Gereğini arz ederim. / / 20...

İMZA

ADI, SOYADI	
T.C. KİMLİK NO	
DOĞUM YERİ – TARİHİ	
GÖREV BÖLGESİ / KÖYÜ	
İRTİBAT ADRESİ	
ELBİSE BEDEN NO	
ÇİZME NO	
ÖĞRENİM DURUMU	
MESLEĞİ	
KAN GRUBU	
TEL NO (EV, İŞ, GSM)	
E-MAİL ADRESİ	

ULAŞILABİLECEK BİR YAKINININ	
ADI SOYADI	
TEL NO	
ADRESİ	

Ek-2

ÖRNEKTİR

Genişlik: 8,5 cm.

Yükseklik: 5,5 cm.

	İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ İTFAİYE DAİRE BAŞKANLIĞI GÖNÜLLÜ İTFAİYECİ KİMLİK KARTI	
SİCİL NO :		FOTOĞRAF
ADI SOYADI :		
T.C KİMLİK NO :		
ÇALIŞMA ALANI :	Köyü	
AMİR BİRİM :	Grup Amirliği	
GÖREVİ : Gönüllü İtfaiyeci / Şoför / Amir		
KAN GRUBU :		

ÖNYÜZ

KARTI VEREN MAKAM	ONAY
BU KART BAŞKALARI TARAFINDAN KULLANILAMAZ. BU KART BAŞKA AMAÇ İÇİN KULLANILAMAZ. SOĞUK DAMGASI OLMAYAN KARTLAR GEÇERSİZDİR. BU KARTI BULDUĞUNUZDA LÜTFEN 0 21* *** ** ** NO'LU TELEFONA BİLGİ VERİNİZ.	

ARKA YÜZ